

JKP „Beogradske pijace“, Beograd

**Napomene uz finansijske izveštaje
na dan 31.12.2023. godine**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

1. OSNIVANJE I DELATNOST

JKP „Beogradske pijace“, Beograd (u daljem tekstu „Društvo“ ili „Preduzeće“) obavlja komunalnu delatnost upravljanja pijacama, koja obuhvata komunalno opremanje, održavanje i organizaciju delatnosti na zatvorenim i otvorenim prostorima, koji su namenjeni za obavljanje prometa poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda, i to:

- 68.20 Iznajmljivanje vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima.

Pored navedene, Preduzeće obavlja i delatnosti usluge održavanja objekata (81.10), organizovanje sastanaka i sajmova (82.30) i ostale uslužne aktivnosti i podrške poslovanju (82.99).

Preduzeće je osnovano Rešenjem o organizovanju radne organizacije "Gradskih pijaca i tržnih centara Beograd" kao javno komunalno preduzeće br. 3-568/89-XXVII-01 od 21.12.1989. godine, koje je upisano u Registar Trgovinskog suda u Beogradu, Rešenjem broj Fi-8166-89 od 29.12.1989. godine. Osnivačkim aktom poverava se obavljanje komunalne delatnosti iznajmljivanje vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima.

Sedište Društva je u ulici Živka Karabiberovića broj 3, Beograd.

Prosečan broj zaposlenih na kraju 2023. godine bio je 204 (u 2022. godini bio je 201).

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji potpisani su od strane direktora dana 11.03.2024.godine. Finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI

(a) Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa:

- Zakonom o računovodstvu („Sl. glasnik RS“, br. 73/2019 i 44/2021 – dr. zakon),
- Zakonom o reviziji („Sl. glasnik RS“, broj 73/2019),
- Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja
- Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za Društva, zadruge i preduzetnike („Sl. glasnik RS“, broj 89/20),
- Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskog izveštaja i sadržini i formi obrazaca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike („Sl. glasnik RS“, br. 89/20).

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija Republike Srbije,
- 2 „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (nastavak)****(b) Uporodni podaci**

Uporodni podaci predstavljaju finansijske izveštaje Društva za 2022. godinu. Finansijski izveštaji Društva su bili predmet nezavisne revizije i prikazani su u izveštaju nezavisnog revizora od 03.03.2023. godine.

(c) Promene u računovodstvenim politikama

Računovodstvene politike date u nastavku, Društvo konzistentno primenjuje u svim prezentiranim periodima u ovim finansijskim izveštajima, izuzev sledećih MSFI koje je Društvo inicijalno primenilo od 1. januara 2021. godine:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“
- MSFI 16 „Lizing“

MSFI 9 „Finansijski instrumenti“

MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ definiše zahteve za priznavanje i vrednovanje finansijskih sredstava, finansijskih obaveza. Zamenio je prethodno važeći računovodstveni standard MRS 39 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanje i priznavanje“.

MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ bavi se kreditnim obezvređivanjem finansijskih instrumenata i bazira se na 3 stuba:

1. Klasifikacija i merenje
2. Izračunavanje obezvređenja
3. Računovodstveni tretman instrumenata za zaštitu od rizika.

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Standard definiše tri nove kategorije za klasifikaciju i merenje finansijske imovine:

1. Finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti;
2. Finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat;
3. Finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Klasifikacija finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 se zasniva na bazi: poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Ovim standardom su eliminisane prethodne kategorije finansijskih sredstava u skladu sa MRS 39 (sredstva koja se drže do dospeća, sredstva koja se vode kroz bilans uspeha, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (nastavak)**(c) Promene u računovodstvenim politikama (nastavak)*****MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ (nastavak)***

U skladu sa MSFI 9, ako hibridni ugovor sadrži matični ugovor koji je sredstvo u okviru delokruga MSFI 9, na ceo hibridni ugovor se primenjuju zahtevi za klasifikaciju finansijskih sredstava. U suprotnom, ugrađeni derivat treba da se odvoji od (osnovnog) matičnog ugovora i da se računovodstveno obuhvata kao derivat u skladu sa MSFI 9.

MSFI 9 u velikoj meri zadržava postojeće zahteve iz MRS 39 za reklasifikaciju i odmeravanje finansijskih obaveza.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima.

Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procene mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Na svaki dan bilansa je potrebno razmotriti trenutne uslove i buduća privredna kretanja, koja su dostupna u trenutku izrade finansijskih izveštaja, kako bi se projektovali očekivani kreditni gubici.

MSFI 16 “Lizing”

MSFI 16 predstavlja jedinstveni model obuhvatanja lizinga. Shodno standardu, Društvo treba da u svojim izveštajima priznaje kao sredstvo pravo korišćenja tog sredstva i lizing obavezu za plaćanje. Standardom su predviđeni izuzeci u vidu kratkoročnih sredstava i sredstava male vrednosti. Društvo na dan zaključenja ugovora procenjuje da li ugovor predstavlja ugovor o lizingu, odnosno da li sadrži elemente lizinga. Ugovorima o lizingu smatraju se oni ugovori kojima se ustupa pravo kontrole nad korišćenjem određene imovine tokom datog perioda u zamenu za naknadu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**

Osnovne računovodstvene politike, primenjene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Preduzeća za 2023. godinu, su sledeće:

3.1. Prihodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti preduzeća i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga, prihodi od doprinosa i članarina. Prihodi od prodaje se mere po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata koje Preduzeće odobri.

Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni sledeći uslovi:

- Preduzeće je prenelo na kupca sva značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodima i robom
- rukovodstvo Preduzeća ne zadržava niti utiče na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom, niti kontrolu nad prodatim proizvodima i robom
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u pravno lice,
- kada troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

3.2. Prihodi od prodaje usluga

Preduzeće prodaje usluge iz okvira sopstvene delatnosti i ostale usluge. Ove usluge se pružaju na bazi utrošenog vremena i materijala ili putem ugovora sa fiksnom cenom, sa uobičajeno definisanim ugovorenim uslovima.

3.3. Prihodi od kamata

Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope utvrđene ugovorom.

3.4. Dobici

Dobici se priznaju na neto osnovi nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

3.5. Državna davanja

Državna davanja se priznaju u skladu sa MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći.

3.6. Učinci promena kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Na svaki datum bilansa stanja monetarne stavke (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se primenom zaključnog kursa (kurs na datum bilansa stanja).

Kursne razlike proizašle iz transakcija u stranoj valuti priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastale.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.7. Nematerijalna ulaganja

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podležu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 – Nematerijalna ulaganja i imaju korisni vek trajanja duži od godinu dana.

Nematerijalna ulaganja se priznaju pod sledećim uslovima:

- Da postoji verovatnoća priliva budućih ekonomskih koristi koje se mogu pripisati sredstvu Preduzeća
- Imaju koristan vek duži od godinu dana i
- Da se nabavna vrednost ili cena koštanja sredstva mogu pouzdano izmeriti.

Nematerijalno ulaganje početno se meri (priznaje) po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po revalorizovanom iznosu koji predstavlja njegovu poštenu vrednost na dan revalorizacije, umanjeno za ukupnu naknadnu amortizaciju i ukupne naknadne gubitke zbog obezvređenja. Za potrebe revalorizacije po osnovu ovog standarda, poštena vrednost se utvrđuje pozivanjem na aktivno tržište. Revalorizacija se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrednost ne razlikuje značajno od vrednosti koja bi se utvrdila primenom poštene vrednosti na dan bilansa stanja.

Osnovicu za amortizaciju nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrednost ili cena koštanja po odbitku njihove preostale vrednosti. Nematerijalna ulaganja amortizuju se na sistematskoj osnovi tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, primenom proporcionalne metode. Procenjeni korisni vek upotrebe po potrebi se preispituje, pa ako su očekivanja znatno različita od prethodnih procena, metode i stope amortizacije se prilagođavaju za tekući i buduće periode.

Nematerijalna ulaganja prestaju da se priznaju u momentu otuđenja ili kada se trajno povlače iz upotrebe, a od njihovog rashodovanja i otuđenja se ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi. Dobici ili gubici koji nastaju prilikom otuđenja ili povlačenja iz upotrebe i njihovog rashodovanja utvrđuju se kao razlika između neto prihoda od otuđenja, ako ih ima, i njegove knjigovodstvene vrednosti i priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastali.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema) su materijalna sredstva koja Preduzeće drži za upotrebu u proizvodnji ili za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe, i za koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Nekretnina, postrojenje i oprema priznaju se kao sredstvo:

- a) kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu tog sredstva priticati u Preduzeće i
- b) kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje kao sredstvo vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Naknadni izdatak za nekretninu, postrojenje i opremu priznaje se kao sredstvo samo kada se tim izdatkom poboljšava stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procenjenog standardnost učinka. Naknadni izdatak koji zadovoljava ovaj uslov izdvaja se kao sredstvo ukoliko je njegova vrednost iznad 10.000,00 dinara.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao. Takođe, ako je naknadni izdatak nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih delova, taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)****3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Ako je vek trajanja ugrađenog dela, priznat kao naknadni izdatak, različit od veka trajanja sredstva u koje je ugrađen, onda se taj deo vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog veka trajanja, ali ne duže od veka trajanja sredstva u koji je ugrađen deo. Odstranjen deo se isknjižava po procenjenoj vrednosti, ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Vrednovanje osnovnih sredstava nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema*, osim za sredstva za koja nije moguće utvrditi njihovu fer vrednosti.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazani iznos ne razlikuje značajno od iznosa koji bi se utvrdio da je primenjen postupak iskazivanja po poštenoj vrednosti na dan bilansa stanja. Značajnim odstupanjem iskazane vrednosti nekretnine, postrojenja i opreme od vrednosti koja bi se utvrdila procenom poštene vrednosti smatra se odstupanje koje je više od 5%.

Efekti procene nekretnina, postrojenja i opreme po poštenoj vrednosti knjiže se srazmerno i na nabavnoj vrednosti i na ispravci vrednosti.

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na neraspoređenu dobit najkasnije na dan otuđenja sredstva. U toku veka upotrebe sredstva, sa njegove revalorizacione rezerve prenosi se na neraspoređenu dobit ranijih godina, iznos koji odgovara razlici između obračunate godišnje amortizacije koja bi bila obračunata da je za to sredstvo primenjen troškovni model.

Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđenja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi. Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstava i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Lizing

Društvo na dan zaključenja ugovora procenjuje da li ugovor predstavlja ugovor o lizingu, odnosno da li sadrži elemente lizinga. Ugovorima o lizingu smatraju se oni ugovori kojima se ustupa pravo kontrole nad korišćenjem određene imovine tokom datog perioda u zamenu za naknadu.

Od prvog dana trajanja lizinga, osim za kratkoročni lizing i lizing čiji je predmet imovina male vrednosti, Društvo priznaje imovinu s pravom korišćenja i obaveze po osnovu lizinga. Izuzetak predstavlja kratkoročni lizing i lizing imovine male vrednosti (ispod pet hiljada dolara) za koje se sva plaćanja priznaju kao rashod na pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga. Rashodi po osnovu kratkoročnog lizinga i lizinga čiji je predmet imovina male vrednosti priznaju se kao rashod na pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)****Lizing (nastavak)**

Na prvi dan trajanja lizinga, obaveza po osnovu lizinga se odmerava po sadašnjoj vrednosti svih plaćanja u vezi sa lizingom koja nisu izvršena na taj dan. Ta plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ako ta stopa može lako da se utvrdi, a kada se ne može lako utvrditi primenjuje se inkrementalna kamatna stopa pozajmljivanja Društva, koja predstavlja stopu koju bi Društvo moralo da plati da u sličnom roku i uz slične garancije pozajmi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti kao imovina sa pravom korišćenja. Plaćanja obuhvataju sledeće: a) fiksna plaćanja (uključujući suštinska fiksna plaćanja) umanjena za sve primljene podsticaje u vezi sa lizingom, b) varijabilna plaćanja po osnovu lizinga koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno odmerena po tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja lizinga, c) iznose za koje se očekuje da dospeju na plaćanje Društvu u okviru garantovane rezidualne vrednosti, i d) cenu korišćenja opcije otkupa ukoliko postoji realna verovatnoća da će Društvo iskoristiti tu opciju i e) kazne za raskidanje lizinga, ukoliko period lizinga pokazuje da Društvo koristi tu opciju. Nakon početnog priznavanja, lizing obaveza se uvećava za kamate po osnovu lizinga i umanjuje za izvršena lizing plaćanja. Knjigovodstvena vrednost se ponovo odmerava ukoliko dođe do modifikacije lizinga, promene procene ili revidiranja suštinski fiksnih plaćanja.

Imovina s pravom korišćenja se priznaje po nabavnoj vrednosti koja uključuje: a) iznos početno odmerene obaveze po osnovu lizinga; b) sva plaćanja po osnovu lizinga izvršena na dan ili pre prvog dana trajanja lizinga, umanjeno za sve eventualno primljene podsticaje u vezi sa lizingom; c) sve početne direktne troškove; d) procenu troškova eventualne demontaže i uklanjanja imovine koja je predmet lizinga, obnavljanje lokacija na kojoj se imovina nalazi ili vraćanje imovine u stanje određeno uslovima ugovora o lizingu, osim ako ti troškovi nisu nastali za potrebe proizvodnje zaliha. Imovina s pravom korišćenja se naknadno odmerava po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualno umanjenje vrednosti i usklađenoj za eventualna ponovna odmeravanja obaveze po osnovu lizinga. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode tokom korisnog veka upotrebe sredstava ili tokom perioda lizinga, koji god period da je kraći. Ukoliko se lizingom prenosi vlasništvo nad imovinom na Društvo ili iznos troškova zakupa ukazuje na to da će se iskoristiti opcija kupovine imovine, imovina se amortizuje tokom korisnog veka upotrebe.

Rezervni delovi

Kao osnovno sredstvo priznaju se rezervni delovi čiji je korisni vek trajanja duži od godinu dana i čija je pojedinačna nabavna cena u vreme nabavke veća od 30.000,00 dinara.

Takvi rezervni delovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrednost sredstva u koje su ugrađeni, pri čemu se vrši isknjižavanje knjigovodstvene vrednosti zamenjenog dela.

Rezervni delovi čiji je vek upotrebe kraći od godinu dana, prilikom nabavke se iskazuju kao zaliha, nezavisno od toga kolika je njihova nabavna vrednost. Za ova sredstva se ne obračunava amortizacija, a prilikom ugradnje, iskazuju se kao trošak poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.9. Amortizacija osnovnih sredstava

Obračun amortizacije vrši se pojedinačno za svako sredstvo, sem kod alata i inventara koji se kalkulatивно otpisuje, za koji direktor sektora za finansije i računovodstvo može doneti odluku da se grupno otpisuje.

Metod amortizacije koji se primenjuje izražava način na koji Preduzeće troši ekonomske koristi sadržane u sredstvu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kojem je nastao, osim ako nije uključen u iskazani iznos nekog drugog sredstva.

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i ostalih osnovnih sredstava prispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procenama značajno različitim od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

Stope amortizacije koje su u primeni, za glavne grupe osnovnih sredstava, su:

	<u>U %</u>
Zgrade od betona	1,29 – 35,04
Montažni i ostali objekti	1,32 – 21,75
Kontejneri i tezge	5,26 – 33,33
Računarska oprema	10 – 50
Nameštaj	5,26 – 50
Putnička vozila	7,14 – 15,5
Teretna vozila	7,14 – 14,29
Platoi	1,5 – 2
Nematerijalna ulaganja	1,5 – 50

Metod obračuna amortizacije koji se primenjuje na nekretnine, postrojenja i opremu i ostala osnovna sredstva prispituje se periodično i ukoliko je došlo do značajne promene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi od tih sredstava, metod se menja tako da odražava taj izmenjeni način. Kada je takva promena metoda obračuna amortizacije neophodna, onda se ona računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

3.10. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Preduzeće kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstvo ako i samo ako:

- a) je verovatno da će entitet u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine i
- b) se nabavna vrednost investicione nekretnine može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Prilikom početnog merenja, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu pripisuju se u iskazanom iznosu te investicione nekretnine, ako je verovatan priliv budućih ekonomskih koristi u periodu dužem od jedne godine i ako je pojedinačna vrednost izdatka veća od 10.000,00 dinara. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastali.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicione nekretnine vrši se prema modelu poštene vrednosti. Poštena vrednost investicione nekretnine je njena tržišna vrednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.10. Investicione nekretnine (nastavak)

Dobitak ili gubitak nastao zbog promene poštene vrednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili neto gubitak perioda u kojem je nastao.

Revalorizacione rezerve koje su nastale prilikom prenosa sa građevinskih objekata na investicione nekretnine se ukidaju u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina prilikom prodaje investicione nekretnine ili na drugi način otuđenja investicione nekretnine.

Investicione nekretnine prestaju da se priznaju po otuđenju, prenosu osnivaču ili kada se investiciona nekretnina trajno povuče iz upotrebe i ne očekuju se nikakve buduće ekonomske koristi od njegovog otuđenja.

3.11. Finansijski instrumenti

Računovodstvene politike koje su u primeni od 1. januara 2020. godine

U skladu sa MSFI 9 Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- a) poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- b) karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

1. finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine, i
2. uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

1. finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava, i
2. uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplate glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Društvo može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Društvo nije menjalo svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)**

Računovodstvene politike koje su u primeni od 1. januara 2020. godine (nastavak)

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Društvo odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaju se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategorije finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja početno se priznaju prema fer vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenju za očekivane kreditne gubitke.

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)**3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)***Računovodstvene politike koje su u primeni od 1. januara 2020. godine (nastavak)**Otpis*

Otpis finansijskih sredstava se vrši, u celosti ili delimično, kada Društvo iskoristi sve mogućnosti naplate i zaključi da ne postoje razumna očekivanja da je naplate moguće izvršiti tj. kada Društvo nema opravdanih očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Društvo može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje u procesu prinudne naplate, tamo gde pokuša da naplati sredstva koja potražuje, a gde ne postoji razumna očekivanja da će naplata biti izvršena.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava se priznaje na dan transakcije, odnosno na dan kada se Društvo obaveže da izvrši kupovinu ili prodaju sredstva.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava se vrši po isteku prava na novčane tokove od finansijskih sredstava, ili po prenosu istih, pri čemu Društvo prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva. Takođe, finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje kada se dogode naknadne izmene ugovornih uslova finansijskog sredstva koje imaju za posledicu značajnu izmenu novčanih tokova od finansijskog sredstva.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se obaveza utvrđena ugovorom izmiri, otkáže ili istekne njeno važenje.

Modifikacija

Kada se ugovorni tokovi gotovine finansijskog sredstva ponovo dogovaraju ili se na drugi način modifikuju, a ponovno dogovaranje ili modifikovanje nemaju za rezultat prestanak priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, Društvo procenjuje da li je izmena ugovorenih novčanih tokova značajna, imajući u vidu sledeće faktore: značajnu promenu kamatne stope ili poboljšanje uslova kredita, koji u znatnoj meri utiču na kreditni rizik povezan sa imovinom, ili pak značajan produžetak roka vraćanja zajma kada zajmoprimac nema finansijskih poteškoća.

Ukoliko se izmenjeni uslovi značajno razlikuju, prava na novčane tokove od prvobitnih sredstava ističu, i Društvo prestaje sa priznavanjem prvobitnih finansijskih sredstava i vrši priznavanje novog sredstva prema njegovoj fer vrednosti.

Bilo koja razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava čije je priznavanje prestalo i fer vrednosti novog značajnog izmenjenog sredstva se priznaje u bilansu uspeha, osim ukoliko se suština razlike odnosi na kapitalne transakcije sa vlasnicima.

Obevređenje finansijskih sredstava

Društvo unapred procenjuje očekivane kreditne gubitke (ECL) po finansijskim sredstvima merenim po amortizovanoj vrednosti i fer vrednosti kroz ostali rezultat i priznaje neto gubitke po osnovu obevređenja na svaki datum izveštavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Računovodstvene politike koje su u primeni od 1. januara 2020. godine (nastavak)

Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Merenje ECL odražava:

1. nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
2. vremensku vrednost novca i
3. razumne i raspoložive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i ugovorna sredstva se prikazuju u bilansu stanja umanjena za očekivani kreditni gubitak. Za finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, očekivani kreditni gubitak se priznaje u bilansu uspeha, a ostale promene vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Opšti model obezvređenja finansijskih sredstava - trostepeni model

Društvo primenjuje trostepeni model obezvređenja potraživanja od povezanih lica koji se bazira na promenama u kreditnom kvalitetu nakon inicijalnog priznavanja.

Finansijski instrument koji nije kreditno obezvređen pri inicijalnom priznavanju se klasifikuje u Nivo 1. Finansijska sredstva u Nivou 1 imaju očekivani kreditni gubitak koji se meri po vrednosti jednako delu očekivanog kreditnog gubitka tokom celokupnog životnog veka sredstva, koji je posledica mogućih događaja neizvršenja obaveza u narednih 12 meseci ili do isteka ugovora, ukoliko je taj period kraći („12- mesečni ECL“).

Ukoliko se identifikuje značajan porast kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja, sredstvo se reklasifikuje u Nivo 2 i njegov značajni očekivani kreditni gubitak se meri na osnovu očekivanog kreditnog gubitka tokom celog životnog veka tog sredstva tj. do isteka važenja ugovora ali uzimajući u obzir očekivane avanse, ako postoje („ECL celokupnog životnog veka instrumenta“).

Ukoliko Društvo utvrdi da je finansijsko sredstvo kreditno obezvređeno, sredstvo se reklasifikuje u Nivo 3 i njegov očekivani kreditni gubitak se meri kao ECL celokupnog životnog veka.

Kada se definiše neizvršenje obaveza u svrhu utvrđivanja rizika od nastanka neizvršenja obaveza, Društvo primenjuje definiciju neizvršenja obaveza koja je dosledna sa definicijom korišćenom za interno upravljanje kreditnim rizikom za relevantan finansijski instrument i razmatra kvalitativne indikatore (npr. finansijske kovenante), kada je to prikladno. U svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka, procena očekivanih novčanih manjkova odražava novčane tokove očekivane iz kolateralala i drugih instrumenata obezbeđenja kredita koji su deo ugovornih uslova i koji se ne priznaju posebno.

Društvo priznaje iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ili ih ukida) u Bilansu uspeha kao dobitak ili gubitak po osnovu obezvređenja.

Pojednostavljeni pristup obezvređenja potraživanja

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja trećih lica i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Društvo koristi matricu rezervisanja prilikom izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu potraživanja od kupaca.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. i 2022. godine****3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)***Računovodstvene politike koje su u primeni od 1. januara 2020. godine (nastavak)**Pojednostavljeni pristup obezvređenja potraživanja (nastavak)*

Društvo koristi istorijske kreditne gubitke (korigovane na osnovu tekućih podataka koji se mogu uočiti kako bi prikazalo efekte tekućih uslova i predviđanja budućih uslova) za potraživanja od kupaca kako bi procenila 12- mesečne očekivane kreditne gubitke ili očekivane kreditne gubitke tokom celokupnog životnog veka finansijskih sredstava, shodno tome šta je primenljivo.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se umanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a visina gubitka se priznaje u Bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja se ukidaju kroz Bilans uspeha ukoliko se iznos gubitaka po osnovu obezvređenja smanji, a takvo smanjenje se može pripisati događaju koji je nastao nakon priznavanje obezvređenja.

Računovodstvene politike koje su bile u primeni do 1. januara 2020. godine

Preduzeće klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuje u bilansu uspeha, zajmovi i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća.

a) Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva.

b) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Preduzeća, zajmovi i potraživanja obuhvataju potraživanja od prodaje i druga potraživanja.

Priznavanje i merenje

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva koja se ne iskazuju po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednost iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja iskazuju po fer vrednosti. Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Dobici ili gubici proistekli iz promena u fer vrednosti kategorije "finansijskih sredstava po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha", prikazani su u bilansu uspeha u okviru pozicije ostali prihodi/(rashodi) neto, u periodu u kome su nastali.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)*****Računovodstvene politike koje su bile u primeni do 1. januara 2020. godine (nastavak)******„Prebijanje“ finansijskih instrumenata***

Finansijska sredstva i obaveze se „prebijaju“ i iskazuju u neto iznosu u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov da se „prebiju“ priznati iznosi i namera da se obaveze poravnaju na neto osnovi, ili da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Na svaki datum bilansa stanja Preduzeće procenjuje da li postoji objektivni dokaz da je umanjena vrednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređeno i gubici po osnovu obezvređenja nastaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva („nastanak gubitka“) i kada taj nastanak gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrednosti smanji i to smanjenje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja obezvređenja, ukidanje prethodno priznatog gubitka po osnovu umanjenja vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Kratkoročna potraživanja

Potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u periodu od 180 dana od dana dospeća, indirektno se obezvređuju na teret ostalih rashoda, a u posebnim slučajevima u skladu sa procenom rukovodstva o eventualnoj naplativosti/nenaplativosti.

Za ostala kratkoročna potraživanja ukoliko postoji verovatnoća da Preduzeće neće biti u stanju da naplati sve dospele iznose potraživanja, na osnovu procene rukovodstva o nenaplativosti pojedinačnih potraživanja, a u skladu sa politikama naplate potraživanja (koja se vrši na osnovu starosne analize, istorijskog iskustva i uzimanje u obzir relevantnih informacija o verovatnoći naplate potraživanja od kupaca), direktor Preduzeća će doneti odluku o indirektnom otpisu, odnosno knjiženju ispravke istih, na teret ostalih rashoda perioda, a na predlog šefa službe računovodstva. Oспорavanje, tj. nepriznavanje kupca iskazanog potraživanja prilikom usaglašavanja, značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja se smatraju indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali rashodi“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja.

Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u okviru „ostalih prihoda“.

Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Računovodstvene politike koje su bile u primeni do 1. januara 2020. godine (nastavak)

Finansijske obaveze (nastavak)

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospevaju u roku od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu:

- predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom preduzeću,
- razmene finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.
- koja će ili može biti izmirena u sopstvenim akcijama preduzeća.

Prilikom početnog priznavanja, Preduzeće meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nakodnade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno merenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja, Preduzeće meri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti, osim obaveza koje drži radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje meri po poštenoj vrednosti.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima, obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Društvo nema безусловno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se klasifikuju kao tekuće ukoliko dospevaju za plaćanje u roku od 1 godine ili kraćem (odnosno u okviru redovnog ciklusa poslovanja ukoliko je duži). U suprotnom, ove obaveze se iskazuju kao dugoročne.

3.12. Zalihe

Zalihe materijala se vrednuju po nižoj od cene koštanja i neto prodajne vrednosti. Cenu koštanja čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje (konverzije) i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Troškovi nabavke zaliha obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim poreza koje preduzeće može naknadno da povraća od poreskih organa), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala vrši se po metodi prosečne ponderisane nabavne cene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)****3.13. Primanja zaposlenih***Ostala primanja zaposlenih*

Preduzeće obezbeđuje jubilarne nagrade i ostale beneficije koje se isplaćuju u skladu sa stečenim pravima u toku trajanja zaposlenja. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Preduzeće priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa zakonom i usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih. Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrednost.

3.14. Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje kada:

- preduzeće ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza,
- iznos obaveza može pouzdano da se proceni.

Ukoliko svi ovi uslovi nisu ispunjeni, rezervisanje se ne priznaje. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Dugoročna rezervisanja se odmeravaju na osnovu najbolje procene izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Dugoročna rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da izražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

3.15. Porez na dobit

Porez na dobit računovodstveno se evidentira kao zbir tekućeg i odloženog poreza. Poreska obaveza se priznaje u bilansu uspeha, izuzev iznosa koji se odnosi na stavke direktno priznate u kapitalu u kom slučaju se i poreska obaveza priznaje u kapitalu.

Tekući porez

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Republike Srbije gde Preduzeće posluje i ostvaruje oporezivu dobit. Rukovodstvo periodično vrši procenu stavki sadržanih u poreskoj prijavi sa stanovišta okolnosti u kojima primenjiva poreska regulativa podleže tumačenju, i vrši rezervisanje, ako je primereno, na osnovu iznosa za koje se očekuje da će biti plaćen poreskim organima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. i 2022. godine****3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)****3.15. Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porez*

Odloženi porez na dobit se priznaje korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski osnov da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit koji propisuje isti poreski organ jednom ili većem broju poreskih obveznika i kada postoji namera da se računi izmire na neto osnovi.

Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava/obaveza i njihove poreske osnovice.

Odložene poreske obaveze se evidentiraju na teret dobiti u bilansu uspeha, osim kada su utvrđene na osnovu oporezive privremene razlike koja je rezultat revalorizacije, tj. procene fer vrednosti sredstava, kada se direktno knjiži na teret kapitala, odnosno revalorizacionih rezervi, jer se odnosi na stavke čiji se pozitivan efekat procene fer vrednosti takođe priznaje u korist revalorizacionih rezervi.

Na svaki datum bilansa stanja odložene poreske obaveze se svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike utvrđene na taj dan. Ukoliko je na kraju prethodne godine privremena obaveza bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava/obaveza i njihove poreske osnovice.

Odložena poreska sredstva treba da budu priznata samo ukoliko se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње se mogu iskoristiti odložena poreska sredstva.

Odbitna privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja, nakon obračuna računovodstvene i poreske amortizacije za poslovnu godinu za koju se sastavljaju finansijski izveštaji. Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane stope poreza na dobit na iznos odbitne privremene razlike.

Ukoliko je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

3.16. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstava koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cen koštanja tog sredstva, kada je verovatno da će ti troškovi doneti Preduzeću buduće ekonomske koristi i kada mogu da se pouzdano izmere.

Kapitalizacija troškova pozajmljivanja vrši se u slučaju izgradnje objekta ili nekog drugog sredstva kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo pripremljeno za nameravanu upotrebu ili prodaju, kao i za zalihe za koje je potreban značajan vremenski period da bi se pripremile za prodaju.

Kapitalizacija troškova pozajmljivanja vrši se u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do momenta kada su suštinski završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremiло za planiranu upotrebu ili prodaju.

Preduzeće treba da započne kapitalizaciju troškova pozajmljivanja, kao deo nabavne vrednosti sredstva koje se kvalifikuje, na datum početka kapitalizacije. Datum početka kapitalizacije je datum kada entitet prvi put ispuni svaki od navedenih uslova:

- 1) Napravi izdatke za sredstvo;
- 2) Napravi troškove pozajmljivanja; i
- 3) Preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremiло za planiranu upotrebu ili prodaju.

Troškovi pozajmljivanja nastali pre i posle perioda kapitalizacije iz prethodnog stava, priznaju se kao rashod perioda.

3.17. Zakupi

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (umanjena za stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se na teret bilansa uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Preduzeće uzima u zakup pojedine nekretnine, postrojenja i opremu. Zakup nekretnina, postrojenja i opreme, gde Preduzeće suštinski ima sve rizike i koristi od vlasništva, klasifikuje se kao finansijski lizing. Finansijski lizing se kapitalizuje na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine.

Svaka zakupnina se raspoređuje na obaveze i finansijske rashode kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Odgovarajuće obaveze za zakupnine, umanjene za finansijske rashode, uključuju se u ostale dugoročne obaveze. Kamate kao deo finansijskih rashoda iskazuju se u bilansu uspeha u toku perioda trajanja zakupa tako da se dobije konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Nekretnine, postrojenja i oprema stečeni na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva i perioda zakupa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH PROCENA**

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Preduzeća korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koji predstavljaju značajan rizik na materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

4.1. Amortizacija i stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom korisnom veku trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Preduzeće procenjuje korisni vek na osnovu trenutnih predviđanja.

4.2. Ispravka vrednosti potraživanja

Potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u periodu od 180 dana od dana dospeća, indirektno se obezvređuju na teret ostalih rashoda, a u posebnim slučajevima u skladu sa procenom rukovodstva o eventualnoj naplativosti/nenaplativosti. Za ostala kratkoročna potraživanja ukoliko postoji verovatnoća da Preduzeće neće biti u stanju da naplati sve dospele iznose potraživanja, na osnovu procene rukovodstva o nenaplativosti pojedinačnih potraživanja, a u skladu sa politikama naplate potraživanja, direktor Preduzeća će doneti odluku o indirektnom otpisu, odnosno knjiženju ispravke istih, na teret ostalih rashoda perioda, a na predlog šefa službe računovodstva

4.3. Ispravka vrednosti zaliha

Ispravka vrednosti zaliha se vrši na osnovu procene njihove neto prodajne cene na tržištu. Jednom godišnje Preduzeće procenjuje opravdanost visine ispravke vrednosti zaliha na osnovu trenutnih predviđanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

5. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga se odnosi na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1.137.278	1.042.284
Ukupno	<u>1.137.278</u>	<u>1.042.284</u>

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu u iznosu od RSD 1.137.278 hiljada se najvećim delom odnose na prihode od gotovinske prodaje usluga u iznosu od RSD 397.411 hiljada, prihode od usluga koje se fakturišu u iznosu od RSD 330.057 hiljada, prihode od rezervacija koje nisu fiskalizovane već se fakturišu u iznosu od RSD 148.443 hiljada, prihode od usluga koje se fakturišu od pravnih lica u iznosu od RSD 142.533 hiljada, prihode od OTC u iznosu od RSD 55.495 hiljada, prihode od usluga rezervacije magacina u iznosu od RSD 28.240 hiljada i prihode od usluga podrezervacija u iznosu od RSD 15.596 hiljada.

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi odnose se na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	30.407	30.296
Ukupno	<u>30.407</u>	<u>30.296</u>
Ostali poslovni prihodi	155.043	113.383
Ukupno	<u>155.043</u>	<u>113.383</u>
UKUPNO OSTALI POSLOVNI PRIHODI	<u>185.450</u>	<u>143.679</u>

Prihodi po osnovu uslovljenih donacija u iznosu od RSD 30.407 hiljada odnose se:

- u iznosu od RSD 17.853 hiljada na razna ulaganja na pijacama koja su finansirana od strane osnivača;
- u iznosu od RSD 6.979 hiljada ukidanje za 2023. godinu za imovinu na Zelenom vencu koja je ostala na Preduzeću;
- u iznosu od RSD 5.575 hiljada ukidanje za 2023. godinu za inverzni gazebo na pijaci Zvezdara;

Ostali poslovni prihodi u iznosu od RSD 155.043 hiljada odnose se na prihode po osnovu refundacije zakupaca za struju, vodu, grejanje, odnošenje smeća i ostale tekuće troškove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

7. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske) se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	44.255	108.767
Ukupno	<u>44.255</u>	<u>108.767</u>

Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od RSD 44.255 hiljada odnose se na pozitivne efekte procene vrednosti investicionih nekretnina (Napomena br. 26).

8. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Nabavna vrednost prodate robe	792	408
Ukupno	<u>792</u>	<u>408</u>

9. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Troškovi materijala, goriva i energije se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	8.998	7.034
Troškovi goriva i energije	154.387	114.114
Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	2.421	1.396
Ukupno	<u>165.806</u>	<u>122.544</u>

Troškovi ostalog materijala u iznosu od RSD 8.998 hiljada se najvećim delom odnose na troškove za kancelarijsko poslovanje u iznosu od RSD 1.738 hiljada, troškove bravarskog materijala u iznosu od RSD 1.239 hiljada, troškove zidarskog materijala u iznosu od RSD 1.065 hiljada i troškove rezervnih delova u iznosu od RSD 999 hiljada.

Troškovi goriva i energije u iznosu od RSD 154.387 hiljada se odnose na troškove električne energije u iznosu od RSD 143.039 hiljada, troškove upotrebljene pare i tople vode u iznosu od RSD 7.368 hiljada i troškove goriva za vozila u iznosu od RSD 3.980 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
		<i>u RSD 000</i>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	316.071	278.974
Troškovi porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	48.036	44.983
Troškovi naknada po ugovoru o delu	-	39
Troškovi naknada po povremenim i povremenim ugovorima	15.462	16.994
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa Upravljanja i Nadzora	1.204	1.220
Ostali lični rashodi i naknade	<u>19.773</u>	<u>20.215</u>
Ukupno	<u>400.546</u>	<u>362.425</u>

Ostali lični rashodi i naknade u iznosu od RSD 19.773 hiljada se najvećim delom odnose na solidarnu pomoć zaposlenima u iznosu od RSD 10.497 hiljada i naknade troškova prevoza zaposlenima u iznosu od RSD 5.462 hiljada.

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
		<i>u RSD 000</i>
Troškovi amortizacije	<u>217.100</u>	<u>210.809</u>
Ukupno	<u>217.100</u>	<u>210.809</u>

12. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske) se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
		<i>u RSD 000</i>
Rashodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	<u>99.247</u>	<u>38.169</u>
Ukupno	<u>99.247</u>	<u>38.169</u>

Rashodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od RSD 99.247 hiljada se odnose na negativne efekte procene vrednosti investicionih nekretnina (Napomena br. 26).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi proizvodnih usluga se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Troškovi transportnih usluga	4.486	4.780
Troškovi usluga održavanja	78.601	74.379
Troškovi zakupnina	4.384	1.622
Troškovi reklame i propagande	6.628	24.902
Troškovi ostalih usluga	415.594	359.531
Ukupno	509.693	465.214

Troškovi usluga održavanja u iznosu od RSD 78.601 hiljada se odnose na troškove održavanja rashladnih uređaja u iznosu od RSD 32.235 hiljada, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od RSD 31.247 hiljada, troškove investicionog održavanja u iznosu od RSD 10.761 hiljadu, troškove održavanja liftova u iznosu od RSD 2.796 hiljada i troškove tekućeg održavanja vozila u iznosu od RSD 1.562 hiljada.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od RSD 6.628 hiljada se najvećim delom, u iznosu od RSD 4.208 hiljada odnose na troškove oglašavanja i prezentacije u novinama, časopisima, radiju, televiziji i internetu.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od RSD 415.594 hiljada se najvećim delom odnose na troškove sanitarnog održavanja pijaca u iznosu od RSD 221.766 hiljada, troškove čuvanja imovine u iznosu od RSD 83.761 hiljadu, troškove čišćenja i izbacivanja smeća u iznosu od RSD 64.980 hiljada i troškove za utrošenu vodu u iznosu od RSD 34.568 hiljada.

14. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

Troškovi dugoročnih rezervisanja se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	18.387	8.825
Ukupno	18.387	8.825

Troškovi dugoročnih rezervisanja u iznosu od RSD 18.387 hiljada odnose se na ukalkulisana nova rezervisanja za otpremnine zaposlenih u iznosu od RSD 7.818 hiljada, jubilarne nagrade u iznosu od RSD 6.209 hiljada i troškove sudskih sporova u iznosu od RSD 4.360 hiljada (Napomena br. 36.).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Nematerijalni troškovi se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi neproizvodnih usluga	13.095	19.893
Troškovi reprezentacije	1.009	1.257
Troškovi premija osiguranja	5.897	5.871
Troškovi platnog prometa	6.320	1.680
Troškovi članarina	3.229	2.924
Troškovi poreza	22.228	21.309
Ostali nematerijalni troškovi	4.642	6.589
Ukupno	<u>56.420</u>	<u>59.523</u>

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od RSD 13.095 hiljada, najvećim delom se odnose na troškove ostalih neproizvodnih usluga u iznosu od RSD 3.779 hiljada, troškove advokatskih usluga u iznosu od RSD 2.160 hiljada, troškove savetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica u iznosu od RSD 2.025 hiljada, troškove održavanja softvera u iznosu od RSD 1.901 hiljadu i troškove zdravstvenih usluga u iznosu od RSD 1.788 hiljada.

Troškovi premija osiguranja u iznosu od RSD 5.897 hiljada odnose se na osiguranje osnovnih sredstava u iznosu od RSD 5.741 hiljadu i osiguranje vozila u iznosu od RSD 155 hiljada.

Troškovi platnog prometa u iznosu od RSD 6.320 hiljada se u celosti odnose na troškove bankarskih usluga.

Troškovi poreza u iznosu od RSD 22.228 hiljada najvećim delom se odnose na troškove poreza na imovinu u iznosu od RSD 19.370 hiljada i troškove komunalne takse na firmu u iznosu od RSD 2.097 hiljada.

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od RSD 4.642 hiljada se odnose na troškove administrativnih taksi, registracije vozila, saglasnosti, RTV pretplata u iznosu od RSD 2.075 hiljada, troškove oglasa u štampi i drugim medijima (osim za reklamu i propagandu) u iznosu od RSD 1.178 hiljada, sudske troškove, troškove veštačenja i izvršitelja u iznosu od RSD 960 hiljada i troškove pretplate na časopise i druge publikacije u iznosu od RSD 429 hiljada.

16. PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamate	18.784	10.371
Ukupno	<u>18.784</u>	<u>10.371</u>

Prihodi od kamata u iznosu od RSD 18.784 hiljada najvećim delom se odnose na prihode od kamata po osnovu oročenih depozita u banci Poštanska štedionica a.d., Beograd u iznosu od RSD 15.739 hiljada (*Napomena 32*) i prihode od zateznih kamata u iznosu od RSD 1.542 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

17. RASHODI KAMATA

Rashodi kamata se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Rashodi kamata	515	283
Ukupno	515	283

18. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE

Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Negativne kursne razlike	3	-
Ukupno	3	-

19. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	11.970	19.156
Ukupno	11.970	19.156

Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana u iznosu od RSD 11.970 hiljada se odnose se na prihode od usklađivanja vrednosti potraživanja od kupaca u zemlji. (Napomena br. 29.)

20. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	14.702	22.754
Ukupno	14.702	22.754

Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana u iznosu od RSD 14.702 hiljada odnose se na obezvređenje potraživanja od domaćih kupaca. (Napomena br. 29.)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

21. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Dobici od prodaje nem. ulag., nekretnina, postrojenja i opreme	-	20
Dobici od prodaje materijala	288	1.366
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	2.351	25.888
Ostali nepomenuti prihodi	<u>1.685</u>	<u>2.568</u>
Ukupno	<u>4.324</u>	<u>29.842</u>

22. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja i NPO	62.871	2.499
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	1.646	4.300
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	267	113
Ostali nepomenuti rashodi	<u>338</u>	<u>4.454</u>
Ukupno	<u>65.122</u>	<u>11.366</u>

Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od RSD 62.871 hiljada se najvećim delom odnose na gubitak od otpisa pijace OTC u iznosu od RSD 61.067 hiljada (*Napomena br. 26.*).

23. NETO DOBITAK (GUBITAK) POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

Neto dobitak (gubitak) poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvenih politika i ispravka grešaka iz ranijih godina se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	798	790
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	<u>(528)</u>	<u>(1.603)</u>
Ukupno	<u>270</u>	<u>(813)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

24. POREZ NA DOBIT

Osnovne komponente poreza na dobit su sledeće:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Poreski rashod perioda	-	9.426
Odloženi poreski rashod/(prihod) perioda	<u>(146.983)</u>	<u>18.757</u>
Ukupno	<u>(146.983)</u>	<u>28.183</u>

Tekući porez na dobit

	<u>2023.</u>	<i>u 000 RSD</i> <u>2022.</u>
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	(146.002)	50.966
Poreski dobitak/(gubitak)	(12.273)	93.787
Kapitalni dobiti/(gubici)	<u>-</u>	<u>-</u>
Poreska osnovica	-	93.787
Tekuća poreska stopa	15%	15%
Tekući porez na dobit	-	14.068
Poreska oslobođenja po Poreskom kreditu	<u>-</u>	<u>(4.642)</u>
Tekući porez na dobit	-	9.426
Poreski rashod (tekući porez + odloženi poreski rashodi)	<u>-</u>	<u>28.183</u>
Efektivna poreska stopa (poreski rashod / dobitak pre oporezivanja x 100)	<u>-</u>	<u>55,30</u>

Odloženi porez na dobit

	<i>Bilans uspeha</i>		<i>Bilans stanja</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Odložena poreska (sredstva) / obaveze				
Stanje na početku godine			547.074	528.317
Korekcija		<u>(25.786)</u>	<u>(25.786)</u>	-
Stanje na početku godine - nakon korekcije	-	-	521.288	528.317
Privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava i njihove poreske vrednosti	<u>(146.983)</u>	<u>18.757</u>	<u>(146.983)</u>	<u>18.757</u>
Stanje na kraju godine	<u>(146.983)</u>	<u>7.029</u>	<u>374.305</u>	<u>547.074</u>

Korekcija u iznosu od RSD 25.786 hiljada se odnosi na utvrđenu nepotpunost baze osnovnih sredstava za obračun poreske amortizacije na osnovu koje je rađen obračun odloženih poreza u 2022. godini, a koja je za obračun 2023. godine upotpunjena i na osnovu koje je izvršena navedena korekcija za 2022. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

25. NEMATERIJALNA IMOVINA

Promene na nematerijalnoj imovini su prikazane u sledećoj tabeli:

	Licence i softver	NU u pripremi	<i>u 000 RSD</i> Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 01. januara 2023.	24.534	12.007	36.541
Nabavke u toku godine	-	1.345	1.345
Prenos sa NU u pripremi	12.007	(12.007)	-
Rashodovano u toku godine	(1.795)	-	(1.795)
31. decembra 2023.	34.746	1.345	36.091
Ispravka vrednosti			
Stanje 01. januara 2023.	15.360	-	15.360
Tekuća amortizacija	4.484	-	4.484
IV rashodovane imovine	(1.795)	-	(1.795)
31. decembra 2023.	18.049	-	18.049
Neotpisana vrednost			
31. decembra 2023.	16.697	1.345	18.042
31. decembra 2022.	9.174	12.007	21.181

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

26. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u RSD 000

	Zgrade	Oprema	Investicione nekretnine	NPO uzeti u lizing i NPO u pripremi	Ostale NPO i ulaganje na tuđim NPO	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje 01. januara 2023.	5.532.861	970.403	2.598.051	228.307	5.975	9.335.597
Korekcija	-	23	-	-	-	23
Nabavke u toku godine	-	-	-	1.158.952	-	1.158.952
Prenos sa investicija u toku	719.003	100.367	340.488	(1.306.286)	146.428	-
Rashodovano/Otpisano u toku godine	(848.964)	(34.630)	(80.959)	(1.646)	-	(966.199)
Efekti procene investicionih nekretnina	-	-	(54.992)	-	-	(54.992)
31. decembra 2023.	5.402.900	1.036.163	2.802.588	79.327	152.403	9.473.381
Ispravka vrednosti						
Stanje 01. januara 2023.	1.969.841	508.973	-	2.507	898	2.482.219
Korekcija	(61)	116	-	-	-	55
Tekuća amortizacija	122.946	82.693	-	2.195	4.782	212.616
IV rashodovanih/otuđenih sredstava	(288.416)	(33.796)	-	-	-	(322.212)
31. decembra 2023.	1.804.310	557.986	-	4.702	5.680	2.372.678
Neotpisana vrednost						
31. decembra 2023.	3.598.590	478.177	2.802.588	74.625	146.723	7.100.703
31. decembra 2022.	3.563.020	461.430	2.598.051	225.800	5.077	6.853.378

Nabavke u toku godine u iznosu od RSD 1.158.952 hiljada najvećim delom se odnose na građevinske i zanatske radove na pijacama: OTC Milijakovac – Beogradski buvljak u iznosu od RSD 943.853 hiljada, TC Novi Beograd u iznosu od RSD 102.315 hiljada i Borča u iznosu od RSD 61.526 hiljada.

Na osnovu odluka Nadzornog odbora, u toku 2023. godine rashodovane su nekretnine, postrojenja i oprema ukupne nabavne vrednosti RSD 966.199 hiljada (pripadajuća ispravka vrednosti iznosi RSD 322.212 hiljada).

Izvršena je procena fer vrednosti investicionih nekretnina, na osnovu koje je utvrđena fer vrednost investicionih nekretnina u iznosu od RSD 2.802.588 hiljada. Procena fer vrednosti je izvršena od strane nezavisnog procenitelja, na datum 31.12.2023. godine. Po osnovu procene, priznati su ukupni efekti smanjenja knjigovodstvene vrednosti investicionih nekretnina u iznosu od RSD 54.992 hiljade, odnosno pozitivni efekti procene u iznosu od RSD 44.255 hiljada i negativni efekti procene u iznosu od RSD 99.247 hiljada (Napomene 7 i 12)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

27. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Dugoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Učešća u kapitalu ostalih preduzeća i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	1.506	1.506
<i>Ispravka vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana</i>	(1.506)	(1.506)
Stanje na dan 31. decembra	-	-

Preduzeće ima učešće u kapitalu AD „Banat“ Banatski Karlovac u iznosu od RSD 1.286 hiljada, kao i u preduzeću „Futura plus“ d.o.o., Beograd u iznosu od RSD 220 hiljada, i oba učešća su u celosti ispravljena.

28. ZALIHE

Zalihe se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Materijal	9.447	7.735
Alat i inventar	6.264	7.106
Stanje na dan 31. decembra	15.711	14.841
Plaćeni avansi za robu u zemlji	2.784	1.064
Stanje na dan 31. decembra	2.784	1.064
UKUPNE ZALIHE	18.495	15.905

29. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Potraživanja po osnovu prodaje se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>u RSD 000</u> <u>2022.</u>
Kupci u zemlji	217.509	220.063
<i>Ispravka vrednosti - kupci u zemlji</i>	(152.598)	(150.840)
Stanje na dan 31. decembra	64.911	69.223

Kupci u zemlji u iznosu od RSD 217.509 hiljada odnose se na potraživanja od pravnih lica u iznosu od RSD 59.382 hiljade, potraživanja od fizičkih lica u iznosu od RSD 10.551 hiljada, sporna potraživanja u iznosu od RSD 61.550 hiljada, utužena potraživanja u iznosu od RSD 73.637 hiljada i potraživanja od pravnih lica koja su u stečaju u iznosu od RSD 12.389 hiljada. Preduzeće je u potpunosti obezvređilo potraživanja od utuženih kupaca i kupaca koji su u stečaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

29. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (Nastavak)

Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca

Kretanje na računima ispravke vrednosti je bilo sledeće:

	<i>u RSD 000</i>
	2023.
Stanje na početku godine	150.840
Smanjenje ispravke po osnovu otpisa	(974)
Naplaćena otpisana potraživanja (<i>Napomena 19</i>)	(11.936)
Ispravka u toku godine (<i>Napomena 20</i>)	14.702
Ispravka u toku godine - Korekcija MSFI 9 (<i>Napomena 19</i>)	(34)
Stanje 31. decembra	152.598

Starosna struktura potraživanja

	<i>u RSD 000</i>		
Konto	do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
204	69.826	147.683	217.509
Ukupno	69.826	147.683	217.509

Preduzeće je izvršilo ispravku svih potraživanja starijih od 180 dana.

Najznačajniji kupci u zemlji pravna lica su:

	<i>u 000 RSD</i>			
Naziv i sedište kupca	Saldo na dan BS	Usaglašenje - IOS		
		Datum	Iznos	Razlika
Delhaize Serbia d.o.o., Beograd	4.315	31.12.2023	-	4.315
Telekom Srbija a.d., Beograd	2.800	31.12.2023	2.224	576
Tropic trade d.o.o., Beograd	1.286	31.12.2023	1.286	-
Big Trade d.o.o., Beograd	1.221	31.12.2023	1.435	(214)
Dtd Ribarstvo d.o.o., Bački jarak	1.168	31.12.2023	1.168	-
Ribarsko gazdinstvo a.d., Beograd	836	31.12.2023	871	(35)
Quattro Sistemi d.o.o., Beograd	820	31.12.2023	820	-
Apotekarska ustanova "Bella Pharm", Beograd	812		<i>Nije dobijen IOS</i>	
Štampa Sistem d.o.o., Beograd	793	31.12.2023	793	-
Biće Bolje Plus d.o.o., Beograd	772	31.12.2023	772	-
STR za promet robe na malo Obilić, Beograd	724		<i>Nije dobijen IOS</i>	
IM Matijević d.o.o., Novi Sad	708	31.12.2023	603	105
Robina d.o.o., Beograd	705		<i>Nije dobijen IOS</i>	
Udruženje proizvođača prirodnih voćnih rakija - "Najjači ukusi Srbije", Beograd	600	31.12.2023	600	-
SZTGR Salaš Tomanović Bojan, Beograd	595		<i>Nije dobijen IOS</i>	
TSV Brave d.o.o., Beograd	591		<i>Nije dobijen IOS</i>	
Kruna-Komerc d.o.o., Beograd	550	31.12.2023	550	-
Perutnina Ptuj-Topiko d.o.o., Bačka Topola	486	31.12.2023	486	-
Qvattro Company d.o.o., Beograd	472	31.12.2023	472	-
Klas Retail d.o.o., Beograd	405	31.12.2023	405	-
Vaš Drugi Dom 888 d.o.o., Beograd	386	31.12.2023	386	-
<i>Svega:</i>	21.045		12.871	4.747
<i>Ostalo:</i>	38.337		8.174	
Ukupno potraživanja od pravnih lica	59.382		21.045	
<i>% od ukupnog salda</i>	35,44%		61,16%	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

30. DRUGA POTRAŽIVANJA

Druga potraživanja se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Potraživanja za kamatu i dividende	1.606	1.664
Potraživanja od zaposlenih	4.839	2.819
Potraživanja od državnih organa i organizacija	1	431
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	112	2.159
Ostala kratkoročna potraživanja	136	5
Stanje na dan 31. decembra	6.694	7.078
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi	3.009	2.655
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po posebnoj stopi	424	425
Stanje na dan 31. decembra	3.433	3.080
UKUPNO STANJE NA DAN 31. DECEMBRA	10.127	10.158

31. POTRAŽIVANJA ZA VIŠE PLAĆEN POREZ NA DOBITAK

Potraživanja za više plaćen porez na dobitak se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	19.543	19.543
Stanje na dan 31. decembra	19.543	19.543

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

32. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	(6.797)
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	<u>250.000</u>	<u>256.797</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>

Ostali kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od RSD 250.000 hiljada odnose se na oročene depozite Preduzeća kod banke Poštanska štedionica a.d., Beograd, što je potvrđeno Izvodom otvorenih stavki na dan 31.12.2023. godine. U toku 2023. godine, Preduzeće je po osnovu oročenih depozita priznalo prihode od kamate u iznosu od RSD 15.739 hiljada (*Napomena 16*).

33. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Gotovinski ekvivalenti i gotovina se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Tekući (poslovni) računi	112.448	94.562
Devizni račun	<u>4.208</u>	<u>4.379</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>116.656</u>	<u>98.941</u>

Preduzeće ima otvorene račune kod sledećih poslovnih banaka: „NLB Komercijalna banka“ AD, Beograd, „Srpska Banka“ AD, Beograd, „Banca Intesa“ AD, Beograd, „Banka Poštanska Štedionica“ AD, Beograd i račun otvoren kod Uprave za trezor.

Stanje na računima poslovnih banaka u celosti je potvrđeno IOS-ima na dan 31.12.2023. godine.

Preduzeće nije bilo u blokadi poslednjih pet godina.

34. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Unapred plaćeni troškovi	600	749
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	<u>671</u>	<u>428</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.271</u>	<u>1.177</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

35. KAPITAL

Kapital Preduzeća se odnosi na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Državni kapital	1.495.190	1.495.190
Ostali osnovni kapital	645.862	645.862
Stanje na dan 31. decembra	2.141.052	2.141.052
Statutarne i druge rezerve	253.522	253.522
Stanje na dan 31. decembra	253.522	253.522
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	2.526.310	3.170.558
Aktuarski dobitci ili gubici po osnovu planova definisanih primanja	(6.865)	(3.151)
Stanje na dan 31. decembra	2.519.445	3.167.407
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.038.087	947.691
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	981	22.783
Stanje na dan 31. decembra	1.039.068	970.474
Gubitak ranijih godina	(355.936)	(359.353)
Stanje na dan 31. decembra	(355.936)	(359.353)
UKUPNO KAPITAL	5.597.151	6.173.102

Državni kapital se odnosi na:

	u RSD	Registrovano u APR-u u RSD	u RSD Učešće u %
Grad Beograd	1.495.190.169	1.495.190.169	100
Ukupno	1.495.190.169	1.495.190.169	100

Grad Beograd je uplatio osnivački kapital od RSD 1.495.190.169 koji se slaže sa evidencijom u Agenciji za privredne registre.

Ostali osnovni kapital u iznosu od RSD 645.862 hiljade odnosi se na preostali deo vrednosti između procenjene vrednosti nepokretnosti i efekata po osnovu procene za objekte na kojima Preduzeće nema upisano pravo svojine.

Revalorizacione rezerve u iznosu od RSD 2.526.310 hiljada odnose se na pozitivne efekte procene vrednosti nekretnina koja je vršena 2019. godine.

Izvršena korekcija neraspoređenog dobitka ranijih godina u iznosu od RSD 25.786 hiljada zbog korekcije odloženih poreza (Napomena br. 24).

Preduzeće je u 2023. godini ostvarilo neto dobitak u iznosu od RSD 981 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

36. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	65.888	56.454
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	<u>73.739</u>	<u>72.087</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>139.627</u>	<u>128.541</u>

Preduzeće je na bazi aktuarskog obračuna izvršilo rezervisanja za beneficije zaposlenih po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, a na bazi Pravilnika o radu Preduzeća kojim se reguliše isplata budućih otpremnina.

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u iznosu od RSD 65.888 hiljada odnose se na rezervisanja za otpremnine za odlazak zaposlenih u penziju u iznosu od RSD 37.678 hiljada i rezervisanja za jubilarne nagrade u iznosu od RSD 28.210 hiljada.

Rezervisanja za sudske sporove u iznosu od RSD 73.739 hiljada na dan 31.12.2023. godine se odnose na rezervisanja potencijalnih troškova koje će Preduzeće imati po osnovu sudskih postupaka, a na bazi procene pravne službe o negativnom ishodu sudskog postupka.

Promene na dugoročnim rezervisanjima prikazane su u sledećoj tabeli:

	<i>u 000 RSD</i>		
	Rezervisanja za otpremnine	Rezervisanja za jubilarne nagrade	Rezervisanja za sudske sporove
Stanje na 01.01.2023.	29.909	26.545	72.087
Ukidanja	-	-	1.600
Dodatna	7.818	6.209	4.360
Iskorišćena	2.429	6.271	1.108
Aktuarski dobici/gubici kroz BS	2.380	1.727	-
Stanje na 31.12.2023.	35.298	26.483	73.739

Ukupan iznos rezervisanja za troškove sudskih sporova u iznosu od RSD 73.739 hiljada najvećim delom se odnose na rezervisanja za postupke koje je protiv Preduzeća pokrenuo Atalian Global Service-Mopex d.o.o., Beograd u toku 2017. i 2018. godine. Preduzeće za pomenute postupke pred sudom zastupa advokatska kancelarija "Popović i Pantelić", čija je procena da će Preduzeće izgubiti spor i procenjeni iznos troška do dana procene iznosi RSD 49.830 hiljada. Preostali iznos od RSD 23.909 hiljada, od ukupnog rezervisanog iznosa, se odnose najvećim delom na više tužbenih zahteva za naknadu štete manje vrednosti, za koje je pravna služba Preduzeća procenila da Preduzeće ima malu verovatnoću uspeha u sporu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. i 2022. godine

36. DUGOROČNA REZERVISANJA (Nastavak)

Takođe, protiv Preduzeća se vode i tri vrednosno značajna spora po osnovu naknade za zemljište

Red. Broj	Naziv suda i sudski broj	Ime stranke	Tužena strana	Vrednost spora	Predmet postupka	Faza u kojoj se predmet nalazi	Zastupnik	Procena troškova po postupku
1	Viši sud u Beogradu 11.P.1750/16	Preduzeće za industrijsku izgradnju objekata "Jinpros" Novi Beograd.	JKP Beogradske pijace i grad Beograd	73.519.000	Naknada za zemljište, Pijaca Braće Jerković	Postupak u toku	Advokatska kancelarija "Popović i Pantelić"	Nije moguće proceniti troškove koje će Preduzeće potencijalno imati
2	Treći osnovni sud u Beogradu 1. R1 - 247/2016	Fizička lica	Opština Novi Beograd, JKP Beogradske pijace, Direkcija za građevinsko zemljište i izgradnju Beograda JP, Ministarstvo odbrane RS, Sekretarijat za saobraćaj grada Beograda	357.267.090	Naknada za zemljište	Postupak u toku	Advokatska kancelarija "Popović i Pantelić"	Nije moguće proceniti troškove koje će Preduzeće potencijalno imati
3	Treći osnovni sud u Beogradu R1-119/2017	Fizičko lice i ostali	JKP Beogradske pijace	25.900.000	Naknada za zemljište	Postupak u toku	Advokatska kancelarija "Popović i Pantelić"	Nije moguće proceniti troškove koje će Preduzeće potencijalno imati

Preduzeće pred sudom takođe zastupa advokatska kancelarija, koja u svojim dopisima u vezi navedenih sporova nije u mogućnosti da proceni ishod ili pouzdanu vrednost sporova, koja predstavlja potencijalni odliv sredstava Preduzeća. U skladu sa prethodno navedenim, poštujući paragraph 14. MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, nisu izvršena dodatnih rezervisanja potencijalnih obaveza.

37. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze se odnose na:

	2023.	2022.
		<i>u RSD 000</i>
Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	977.981	-
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	107	3.550
Stanje na dan 31. decembra	978.088	3.550

Preduzeće je dana 20.2.2023. godine sa bankom Poštanska štedionica a.d., Beograd potpisalo ugovor o višenamenskoj revolving liniji za izgradnju i rekonstrukciju poslovnog prostora na pijacama Miljakovac, Zemun, TC Novi Beograd, Borča i Banjica. Ukupno odobren iznos kredita je 10.000.000 EUR, sa rokom korišćenja od 18 meseci od dana puštanja I tranše kredita. Rok vraćanja je 8 godina od dana puštanja I tranše, uz 12 meseci grejs perioda. Kamatna stopa iznosi 6M Euribor+4,22% godišnje. Kao sredstva obezbeđenja date su menice.

Na dan 31.12.2023. godine, obaveze po osnovu navedenog kredita iznose RSD 1.002.392 hiljade, s tim da je deo obaveza koji dospeva u 2024. godini u iznosu od RSD 24.411 hiljada reklasifikovan na kratkoročne obaveze (Napomena br. 39), i usaglašene su sa Izvodom otvorenih stavki dobijenim od banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

38. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE

Dugoročni odloženi prihodi i primljene donacije se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Odloženi prihodi i primljene dotacije	<u>294.614</u>	<u>325.020</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>294.614</u>	<u>325.020</u>

Odloženi prihodi i primljene dotacije u iznosu od RSD 294.614 hiljada odnose se na donacije primljene od Osnivača za pijacu Zeleni venac, donaciju za inverzni gazebo i subvenciju za tekuće troškove i opremu. U toku 2023. godine izvršeno je ukidanje odloženih prihoda po osnovu imovine na Zelenom vencu koja je ostala Preduzeću u ukupnom iznosu od RSD 6.979 hiljada, kao i deo prihoda po osnovu subvencija koji Preduzeće svake godine priznaje u skladu sa MSFI. (Napomena br. 6)

39. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Deo dugoročnih kredita i zajmova koji dospeva do jedne godine	24.411	-
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	1.961	-
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	<u>14.990</u>	<u>17.489</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>41.362</u>	<u>17.489</u>

Ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od RSD 14.990 hiljada odnose se na obaveze za primljene depozite zakupaca naplaćene po osnovu obezbeđenja redovnog izmirenja ugovornih obaveza zakupa i dodele pijačnog prostora.

40. PRIMLJENI AVANSI

Primljeni avansi se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	<u>5.931</u>	<u>492</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.931</u>	<u>492</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

41. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze prema dobavljačima se odnose na:

	<i>u RSD 000</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobavljači u zemlji	<u>131.785</u>	<u>110.139</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>131.785</u>	<u>110.139</u>

U narednoj tabeli dat je pregled najznačajnijih dobavljača u 2023. godini:

Naziv i sedište dobavljača	Saldo na dan BS	<i>u 000 RSD</i>		
		Usaglašenje - IOS		
		Datum	Iznos	Razlika
Premijus d.o.o., Beograd	35.604	31.12.2023	35.604	-
Emporio Team d.o.o., Beograd	23.812	31.12.2023	23.812	-
Elektroprivreda Srbije a.d., Beograd	14.230	31.12.2023	31.129	(16.899)
V.I.P. Security d.o.o., Beograd	6.626	31.12.2023	6.626	-
Grming d.o.o., Niš	6.552	31.12.2023	6.552	-
JKP Gradska čistoća, Beograd	6.204	31.12.2023	6.204	-
Grafikcentar d.o.o., Beograd	1.902	31.12.2023	1.902	-
RKT Župski Ured u Zemunu, Beograd	224	31.12.2023	-	224
Svega:	95.154		111.829	(16.675)
Ostalo:	36.631		(16.675)	
UKUPNO na dan BS:	<u>131.785</u>		<u>95.154</u>	
% od ukupnog salda	<u>72,20%</u>		<u>117,52%</u>	

Razlika koja se javlja prilikom usaglašenja sa Elektroprivreda Srbija a.d., Beograd odnosi se na decembarски račun koji je primljen u januaru 2024. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

42. OBAVEZE PO OSNOVU ZARADA I NAKNADA ZARADA

Ostale kratkoročne obaveze se odnose na:

	2023.	<i>u RSD 000</i> 2022.
Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju	10.452	9.069
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	917	818
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	2.824	2.455
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	2.159	1.873
Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju	30	204
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju	6	49
Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret poslodavca koje se refundiraju	10	71
Stanje na dan 31. decembra	16.398	14.539
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	300	397
Ostale obaveze	-	286
Stanje na dan 31. decembra	300	683
UKUPNO	16.698	15.222

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

43. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza	<u>2.166</u>	<u>5.041</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.166</u>	<u>5.041</u>
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	60	-
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	<u>189</u>	<u>251</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>249</u>	<u>251</u>
UKUPNO	<u>2.415</u>	<u>5.292</u>

44. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja se odnose na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Unapred obračunati troškovi	<u>17.772</u>	<u>13.585</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>17.772</u>	<u>13.585</u>

45. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vanbilansna evidencija se odnosi na:

	<u>2023.</u>	<i>u RSD 000</i> <u>2022.</u>
Imovina drugih subjekata (lokali i katastarske parcele)	<u>4.350</u>	<u>4.350</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>4.350</u>	<u>4.350</u>

Vanbilansna evidencija se odnosi na lokale u vlasništvu trećih lica, koji se nalaze na pijacama, kao i evidencija katastarskih parcela.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Preduzeće zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbedi prinos na kapital. Preduzeće prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti Preduzeća i njegovog ukupnog kapitala.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Preduzeća ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

Pokazatelji zaduženosti Preduzeća sa stanjem na kraju godine bili su sledeći:

	2023	<i>U RSD 000</i> 2022
1) Zaduzenost	1.019.450	21.039
2) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	116.656	98.941
3) Neto zaduzenost (1-2)	902.794	(77.902)
4) Kapital	5.597.151	6.173.102
Racio neto dugovanja prema kapitalu (3/4)	16,13%	-1,26%

Zaduzenost se odnosi na dugoročne obaveze i kratkoročne finansijske obaveze. Kapital uključuje osnovni kapital, rezerve, revalorizacione rezerve, nerealizovane gubitke po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata, akumuliranu dobit i gubitke.

Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza obelodanjeni su u Napomeni 3 ovih finansijskih izveštaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

	2023	<i>u RSD 000</i> 2022
Finansijska sredstva		
Potraživanja po osnovu prodaje	217.509	220.063
Druga potraživanja	1.742	1.669
Kratkoročni finansijski plasmani	250.000	250.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	116.656	98.941
	585.907	570.673
Finansijske obaveze		
Dugoročne obaveze	978.088	3.550
Kratkoročne finansijske obaveze	41.362	17.489
Obaveze iz poslovanja	131.785	110.139
Druge obaveze	-	286
	1.151.235	131.464

Osnovni finansijski instrumenti Preduzeća su potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani, gotovina i gotovinski ekvivalenti, dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze, obaveze prema dobavljačima i druge obaveze čija je osnovna namena finansiranje tekućeg poslovanja Preduzeća. Preduzeće je izloženo niže navedenim rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Preduzeća ovim rizicima. Preduzeće ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnih promena u izloženosti Preduzeća tržišnom riziku, niti u načinu na koje Preduzeće upravlja ili meri taj rizik.

Devizni rizik

Preduzeće je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko dugoročnih kredita koji su denominirani u stranoj valuti. Preduzeće ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srbiji takvi instrumenti nisu uobičajeni.

Stabilnost ekonomskog okruženja u kojem Preduzeće posluje, u velikoj meri zavisi od mera Vlade u privredi i postojanja odgovarajućeg pravnog i zakonodavnog okvira.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na datum izveštavanja u Preduzeću bila je sledeća:

	Sredstva		Obaveze	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
EUR	4.208	4.379	1.002.393	-
	4.208	4.379	1.002.393	-

u RSD 000

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa

Preduzeće je izloženo riziku od promene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta te Preduzeće nema na raspolaganju instrumente kojim bi ublažilo njegov uticaj.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	<i>u RSD 000</i>	
Finansijska sredstva		
<i>1) Kamatonosna</i>		
Kratkoročni finansijski plasmani	250.000	250.000
	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>
<i>Nekamatonosna</i>		
Potraživanja po osnovu prodaje	217.509	220.063
Druge potraživanja	1.742	1.669
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	116.656	98.941
	<u>335.907</u>	<u>320.673</u>
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatonosne</i>		
Kratkoročne finansijske obaveze	14.990	17.489
Obaveze iz poslovanja	131.785	110.139
Druge obaveze	-	286
	<u>146.775</u>	<u>127.914</u>
<i>2) Kamatonosne</i>		
Dugoročne obaveze	978.088	3.550
Kratkoročne finansijske obaveze	26.372	-
	<u>1.004.460</u>	<u>3.550</u>
Gap rizika promene kamatnih stopa (kamatonosna 1-2)	<u>(754.460)</u>	<u>246.450</u>

Analize osetljivosti prikazane u narednom tekstu su uspostavljene na osnovu izloženosti promenama kamatnih stopa za nederivatne instrumente na datum bilansa stanja. Za obaveze sa varijabilnom stopom, analiza je sastavljena pod pretpostavkom da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine. Povećanje ili smanjenje od 1% predstavlja, od strane rukovodstva, procenu realno moguće promene u kamatnim stopama.

	<u>Povećanje od</u>		<u>Smanjenje od</u>	
	<u>1 procentnog poena</u>		<u>1 procentnog poena</u>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Efekat na rezultat tekuće godine	(7.545)	2.465	7.545	(2.465)

Kreditni rizik

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Preduzeću izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Preduzeće. Izloženost Preduzeća ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Potraživanja od kupaca sastoje se od velikog broja komitenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2023. godine prikaza je u tabeli koja sledi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	<i>u RSD 000</i> Neto izloženost
Nedospela potraživanja od kupaca	48.864	(1.593)	47.271
Dospela, ispravljena potraživanja od kupaca	151.005	(151.005)	-
Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca	17.640	-	17.640
	217.509	(152.598)	64.911

Prosečno vreme naplate potraživanja u 2023. godini iznosi 22 dana (u 2022. godini iznosilo je 24 dana).

Dospela, neispravljena potraživanja od kupaca

Preduzeće je na dan 31. decembra 2023. godine izvršilo obezvređenje potraživanja od kupaca za dospela potraživanja u iznosu od RSD 151.005 hiljada jer je utvrdilo da je došlo do promene u kreditnoj sposobnosti komitenata, da potraživanja nisu obezbeđena odgovarajućim finansijskim instrumentima i da potraživanja u navedenom iznosu neće biti naplaćena.

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31. decembra 2023. godine iskazane su u iznosu od RSD 131.785 hiljada (31. decembra 2022. godine RSD 110.139 hiljada). Prosečno vreme izmirenja obaveza prema dobavljačima u toku 2023. godine iznosi 60 dana (u 2022. godini iznosilo je 56 dana)

Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Preduzeća koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Preduzeća kao i upravljanje likvidnošću. Preduzeće upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Preduzeće biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

Dospeća finansijskih sredstava

	Manje od mesec dana	1-3 meseca	Od 3 meseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	<i>u 000 RSD</i> 31.12.2023. Ukupno
Nekamatonosna	335.907	-	-	-	-	335.907
Kamatonosna	-	-	250.000	-	-	250.000
	335.907	-	250.000	-	-	585.907

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika (nastavak)

Dospeća finansijskih sredstava (nastavak)

						<i>u 000 RSD</i> 31.12.2022.
	<u>Manje od mesec dana</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>Od 3 meseca do jedne godine</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Nekamatonsna	320.673	-	-	-	-	320.673
Kamatonsna	-	250.000	-	-	-	250.000
	<u>320.673</u>	<u>250.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>570.673</u>

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća obaveza Preduzeća. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Preduzeće biti obavezno da takve obaveze namiri.

Dospeća finansijskih obaveza

						<i>u RSD</i> 31.12.2023.
	<u>Manje od mesec dana</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>Od 3 meseca do jedne godine</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Nekamatonsne	- -	132.081 -	- -	14.694 -	- -	146.775
Kamatonsne	- -	- -	26.372 -	978.088 -	- -	1.004.460
	<u>- -</u>	<u>132.081 -</u>	<u>26.372 -</u>	<u>992.782 -</u>	<u>- -</u>	<u>1.151.235</u>

						<i>u RSD</i> 31.12.2022.
	<u>Manje od mesec dana</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>Od 3 meseca do jedne godine</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Nekamatonsne	110.425	415	-	17.074	-	127.914
Kamatonsne	-	-	-	3.550	-	3.550
	<u>110.425</u>	<u>415</u>	<u>-</u>	<u>20.624</u>	<u>-</u>	<u>131.464</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine

46. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Fer vrednost finansijskih instrumenata

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine.

	31. decembar 2023. Knjigovodstvena		31. decembar 2022. Knjigovodstvena	
	Vrednost	Fer vrednost	Vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva				
Potraživanja po osnovu prodaje	217.509	217.509	220.063	220.063
Druga potraživanja	1.742	1.742	1.669	1.669
Kratkoročni finansijski plasmani	250.000	250.000	250.000	250.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	116.656	116.656	98.941	98.941
	585.907	585.907	570.673	570.673
Finansijske obaveze				
Dugoročne obaveze	978.088	978.088	3.550	3.550
Kratkoročne finansijske obaveze	41.362	41.362	17.489	17.489
Obaveze iz poslovanja	131.785	131.785	110.139	110.139
Druge obaveze	-	-	286	286
	1.151.235	1.151.235	131.464	131.464

Obzirom na činjenicu da ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u kupovini i prodaji finansijskih sredstava i obaveza, kao i obzirom na činjenicu da ne postoje dostupne tržišne informacije koje bi se mogle koristiti za potrebe obelodanjivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza, korišćen je metod diskontovanja novčanih tokova. Pri korišćenju ove metode vrednovanja, koriste se kamatne stope za finansijske instrumente sa sličnim karakteristikama, sa ciljem da se dobije relevantna procena tržišne vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa.

47. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Preduzeće je u januaru 2024. godine povuklo nove tranše kredita, po osnovu Ugovora o višenamenskoj revolving liniji od 20.2.2023. godine, u iznosu od RSD 24.696 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. i 2022. godine**48. DEVIZNI KURSEVI**

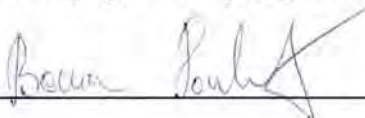
Devizni kursevi, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja za pojedine glavne valute su:

	31. decembar 2023.	<i>u RSD</i> 31. decembar 2022.
EUR	117,1737	117,3224
USD	105,8671	110,1515
CHF	125,5343	119,2543

U Beogradu,

Dana 11.03.2024.godine

Lice odgovorno za
sastavljanje finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

